

ÅRET 2008-2009

Danmarks skovpolitik er i øjeblikket præget af ligegyldighed og selvmodsigelser. Regeringen ønsker grøn vækst, men uden at nævne skovene. Man ønsker også et fossilfrit Danmark, men uden at nævne træet. Samtidig fjerner regeringen 3 ordninger til skov og træ fra finansloven.

Det kan kun lade sig gøre politisk fordi der er så ringe offentlig opmærksomhed og vælgerinteresse om skovenes muligheder og problemer. Skovbruget har i årtier været et usynligt erhverv, og lige nu ser vi den politiske pris for usynligheden.

Skovforeningens hovedopgave er at få skovene tilbage på regeringens og Folketingets dagsorden. Både for at fremme de attraktive løsninger som skovene tilbyder på en stribe af Danmark mest presserende miljøproblemer. Og for at undgå at skovejere rammes af mere hovsapolitik.

Dersvære er nødvendigheden af politisk arbejde for skovbruget også usynlig for de fleste af Danmarks 25.000 skovejere. De er ikke medlemmer af Skovforeningen og bidrager således ikke til det stadigt voksende politiske arbejde. Derfor hænger Skovforeningens politiske arbejde ikke sammen økonomisk, og uden flere medlemmer kan vi ikke opretholde det nuværende politiske arbejde. Skovbruget vil mærke konsekvensen som flere enkeltsager der kører skævt og mere lovgivning der indskrænker skovbrugets handlefrihed og koster skovejere penge.

Derfor er herved oplysning af flere medlemmer og en generel sikring af Skovforeningens økonomi vores anden hovedopgave.

Niels Iuel Reventlow

INDHOLD

DANSK SKOVFORENING	4
Skovforeningen i økonomiske problemer	4
Skovforeningens indtægter	4
Konsekvenser af de økonomiske problemer	5
Medlemsstatus 2009	5
Hvervning af nye medlemmer	5
POLITIK	6
Lige gyldighed og selvmodsigelser er Danmarks skovpolitik	6
Grøn Vækst uden skove. Fossilfrit Danmark uden træ.	6
3 skovordninger fjernet fra finansloven	7
Skovbruget i landdistriktsprogrammet	7
Løfte om et skovpolitisk udvalg	7
Skat på skov	8
Voldsom stigning i den offentlige vurdering	8
Planer om afskaffelse af den offentlige vurdering?	8
Skattespørgsmål til nærmere analyse	8
Send dine tal til Skovforeningen	8
Skovens sundhed	9
Stormfald: Nye regler for basisforsikringen måske på vej	9
Tabsforsikring og merhugstfradrag	9
Handlingsplan for invasive arter	9
Adgangsret	10
Ingen flade-, nat- og ledeliniefærdsel	10
Officiel vejledning til adgangsreglerne på vej	10
Prøvelse af retten til at nedlægge veje og stier i skov	10
Også improviseret organiseret færdsel kræver ejerens tilladelse	11
Naboret	11
Vejrettigheder	11
Træer og grene i skel	11
Naturbeskyttelse	12
Tilskud til særlig værdifuld natur i skov	12
Miljøskadeloven er tilbage på sporet	12
Tvangsmæssig, dyr og erstatningsfri beskyttelse af ikke-truede flagermus	12
Huller i retssikkerheden ved aftaler om naturbeskyttelse	13
Kommuner, grøfteoprensning og vandplaner	13
Vildt og jagt	14
Biotopplaner og udsætninger	14
Debatten om dyrehaver er kørt af sporet	14
Uløste problemer med hjortevildt	15
Fredskov	16
Forkert afgørelse i Naturklagenævnet svækker skovejere i minusområder	16
Pragmatisk løsning på urimelige VVM-krav ved ubevoksede arealer i fredskov	16

Træ til energi.....	17
Skovens uudnyttede potentiale	17
Gode nordiske anbefalinger for bæredygtig produktion af bioenergi	17
Store problemer afværget i EU's energiaftale.....	17
International skovpolitik	18
Miljøkrav kan, imod hensigten, svække træ overfor mindre miljøvenlige produkter	18
Skovbruget søger internationalt at opnå politisk helhedssyn.....	18
ØKONOMI OG RÅDGIVNING	19
Skov- og Naturstyrelsen skærer ned på fagligt samarbejde	19
Træmarkedet	20
Løvtræ	20
Nåletræ	20
Konkurrencesagen: Statsadvokaten frafalder sigtelsen	21
Nye standarder for konstruktionstræ	21
Samarbejde med Södra	21
Skovinteressentforum: Et netværk for skove og den primære træindustri	21
Certificering.....	22
PEFC er fortsat Danmarks og verdens mest udbredte ordning.....	22
Øget træproduktion.....	22
Projekt til fremme af træproduktionen i Danmarks skove	22
Produktion af naturværdier	23
Natura 2000	23
Nationalparker	23
Forskning i frivillig produktion af naturværdier	23
Svamperegistrering	23
Sundhed som produkt.....	24
Indsatsområde 2008-2010	24
Netværk	24
Medlemsarrangementer	24
Netværk for skovejende kommuner	24
INFORMATION.....	26
Undervisning	26
Genplant Planeten	26
Udvikling og udbredelse af udeskole	27
Skoven i Skolen.....	27
Samarbejder.....	28
Træ Er Miljø.....	28
Bæredygtig Jagt.....	28
Skovens Dag	29
Spor i Landskabet	29
Rekruttering til branchen	29
Udgivelser	29
Hæftet og plakaten "Klimamaskinen"	29
Vandretursfoldere	29
Tidsskrifter	31
Voldsom debat om naturnær drift i Skoven.....	31
Skovforeningens tidsskrifter	31
Skovforeningen tilbyder at lave hjemmesider	32
Nyt tilbud: Billige og gode hjemmesider	32
Skræddersyede hjemmesider	32

DANSK SKOVFORENING

SKOVFORENINGEN I ØKONOMISKE PROBLEMER

Skovforeningens politiske arbejde for skovejernes og skovbrugets interesser vil blive beskåret hvis foreningen ikke finder nye indtægter.

Skovforeningens indtægter

Skovforeningens indtægter var i 2008:

- Kontingent fra skovejende medlemmer 3,5 mio.
- Andre kontingenter 0,9 mio.
- Konsulentydelse 2,2 mio.
- Tidsskrifter (annoncer + abonnenter) 2,4 mio.
- Huslejlighed mm. 1,6 mio.
- Renter og udbytter 0,4 mio.

I alt 11,0 mio.

I mange år har Skovforeningens indtægter balanceret med udgifterne. Men i 2008 er de ordinære indtægter faldet over ½ million kr. af to overordnede årsager:

- Skov- og Naturstyrelsen har reduceret sit køb af ydelser i Skovforeningen, se side 19.
- Skovforeningens faglige medarbejdere bruger mere tid på medlemsarbejde og skovpolitisk arbejde og kan derfor ikke i samme omfang udføre brugerbetalt konsulent- og projektarbejde.

For 2009 forudser vi at det bliver endnu vanskeligere at finde indtægter der kan dække udgifterne. Så selv om medlemskontingentet er relativt stabilt, er foreningens medlemsarbejde reelt underfinansieret i øjeblikket.

Hvis foreningens regnskab skal balancere, vil det være nødvendigt enten at øge indtægterne (kontingenter eller øvrige indtægter) eller at indskrænke aktiviteterne.

Bestyrelsen har analyseret samtlige foreningens aktiviteter og vurderet dem alle som relevante og vigtige for Skovforeningens mission: At fremme skov- og naturejernes viden, handlefrihed, omdømme og muligheder for at skabe værdier i skovene og naturen.

Konsekvenser af de økonomiske problemer

For at opnå balance i regnskabet for 2010 vil Skovforeningens derfor søge flere indtægter via medlems-hvervning og via konsulent- og projektaktiviteter inden for vores arbejdsområde.

Konsekvensen bliver at Skovforeningen må bruge mindre tid på de medlemsrettede, de politiske og andre ikke-indtægtsgivende aktiviteter. For medlemmerne vil det betyde:

- Mindsket information til medlemmerne om Skovforeningens arbejde og om politik og lovgivning af betydning for skovbruget.
- Mindsket information til medlemmerne om træmarkedet.
- Mindsket information til omverdenen, fx politikere og medier, om skovbrugets vilkår og synspunkter.
- Længere sagsbehandlingstid for medlemsopgaver.
- Brugerbetaling for al rådgivning udover en kort telefonsamtale.
- Mindsket deltagelse fra Skovforeningen i eksterne råd, udvalg, projekter og samarbejder.
- Mindsket bistand til Skovforeningens frivillige repræsentanter, fx i kommunale råd og udvalg.
- Mindsket overvågning af ny lovgivning af betydning for skovbruget.
- Øget risiko for lovgivning der ikke lander i skovbrugets interesse, især på ikke-akutte områder.

Medlemsstatus 2009

Skovforeningens skovejende medlemmer havde pr. 28. april 2009 et samlet skovareal på 150.361 ha. Det er en stigning på 2.028 ha på et år.

Desuden er indmeldt 19.806 ha ubevokset naturareal.

Vi har fået 5 ejendomme mere som medlemmer i det seneste år og er nu oppe på 520 danske skov- og naturejere.

Hvervning af nye medlemmer

Skovforeningen arbejder løbende på at skaffe flere medlemmer, blandt andet i samarbejde med Skovdyrkerforeningerne og Hedeselskabet.

Det er vigtigt at nuværende medlemmer hjælper med at herve skovejerkolleger som medlemmer til Skovforeningen. Til deres eget og hele skovbrugets bedste.

Ring til Skovforeningen og tal om mulighederne for at herve skovejere i lokalområdet.

Skovforeningen tilbyder i øjeblikket 50 % rabat på kontingentet i indmeldelsesåret og året efter til nye medlemmer. Det betyder at langt de fleste nye medlemmer opnår et fuldt medlemskab for introduktionsprisen 800 kr. Kontingentet er desuden fradragsberettiget.

POLITIK

LIGEGYLDIGHED OG SELVMODSIGELSER ER DANMARKS SKOVPOLITIK

Grøn Vækst uden skove. Fossilfrit Danmark uden træ.

Danmarks skovpolitik har i det seneste år været præget af ligegyldighed og selvmodsigelser.

Regeringen kan tåle det fordi vælgernes interesse for området er så lille.

Skovforeningens opgave er at få skov og træ tilbage på den politiske dagsorden.

Siden efteråret 2008 har regeringen opprioriteret sine budskaber om miljø. Mest markant med daværende statsminister Anders Fogh Rasmussens erklærede vision om et fossilfrit Danmark.

Samtidig nedsatte regeringen et ministerudvalg der i januar 2009 skulle fremlægge et samlet regeringsudspil med titlen "Grøn Vækst". Formålet var at forene et højt niveau for miljø- og naturbeskyttelse med en moderne og konkurrencedygtig landbrugsproduktion.

Det burde være det perfekte grundlag for en politik der satte skovbruget i centrum: Skovene producerer på én gang:

- verdens mest miljøvenlige råstof, træ
- mere biodiversitet end nogen anden arealanvendelse
- det største udvalg af gode naturoplevelser.

Men hverken skovbrug eller træ er nævnt med et ord i statsministerens fossilfri vision og i kommissoriet for Grøn Vækst. Som om skovbrug ikke findes og træ ikke indgår i Danmarks fossilfri fremtid.

Helt absurd blev det da regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance samtidig fjernede 3 skovordninger på finansloven, i åbenlys modstrid mod regeringens miljøvenlige retorik.

Skovforeningen skrev til den daværende statsministeren og gjorde opmærksom på selvmodsigelsen. Vi har ikke fået noget svar.

At regeringen vælger sådan en selvmodsiggende politik og ignorerer dialog om den, må skyldes den ringe offentlige opmærksomhed og vælgerinteresse om skovens muligheder og problemer.

Grøn Vækst er i mellemtiden udskudt på ubestemt tid. Forsinkelsen skyldes intern uenighed i regeringen om miljøafgifter i landbruget. Som konsekvens er en stribe sager på miljøområdet sat i stå, fx aftaler om drift af Natura 2000-arealer.

Skovforeningens overordnede opgave i det kommende år er derfor at få skovene på regeringens og Folketingets dagsorden.

Skovene tilbyder attraktive løsninger på en stribe af Danmark mest presserende miljøproblemer, og det giver ingen mening at ignorere dem.

3 skovordninger fjernet fra finansloven

Uden nogen faglig vurdering er 3 vigtige ordninger for skovbruget blevet fjernet fra finansloven for 2009.

Flere ministre har gentagne gange i de senere år understreget at skovbruget skal være innovativt for at fremme sin indtjening. Men nu har regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance med et pennestrøg fjernet 3 tilskudsordninger der har medvirket stærkt til skovbrugets udvikling af værdier for hele samfundet:

- Konsulentvirksomhed i skovbruget.
- Produktudvikling for skovbruget og træindustrien
- Produktionsafgifter for juletræer og pyntegrønt.

Ordningerne var bevaret i regeringens finanslovsforslag i september 2008, men blev fjernet i den sidste nats forhandling med forligspartierne. Det er åbenlyst at der ikke ligger en faglig vurdering af ordningernes nytte bag fjernelsen af dem.

Skovforeningen har siden arbejdet hårdt på Christiansborg på at få genindført ordningerne. Også Skovrådet har reageret overfor ministrene og anmodet om at fjernelsen af ordningerne genovervejes.

Vi ved ikke hvornår og om ordningerne kan komme tilbage på finansloven.

Skovbruget i landdistriktsprogrammet

Skovforeningen fik tilskudsordningerne for bæredygtig skovdrift med i Landdistriktsprogrammet 2007 – 2013, men landdistriktsprogrammet er stadig ikke perfekt.

Efter skovene kom med i Landdistriktsprogrammet, kan EU medfinansiere tilskudsordningerne med ca. 50%, og ordningerne skulle ikke gennem en selvstændig og tung EU-godkendelse.

Men Landdistriktsprogrammet er stadig ikke perfekt. De er blandt andet disse problemer:

- Tilskud til konvertering af nåleskov til løvskov: Der er sat et loft på 3000 planter pr. ha, og det giver ingen mulighed for at producere kvalitetstræ.

- Tilskud til særlig drift med et loft på 200€/ha/år i 5 år: Et beskedent og tidsbegrænset tilskud som betaling for en evigtvarende forpligtelse er ikke attraktivt nok. Det vil ikke indfri ordningens formål, nemlig mere natur.
- Skovene har ikke mulighed for tilskud til miljø- og naturprojekter på skovens ubevoksede naturarealer. Et ubevokset fredskovsareal kan derfor ikke opnå tilskud til natur- og miljøprojekter der er forbeholdt landbrugs- og naturarealer.

Skovforeningen søger gennem vores internationale netværk (NSF og CEPF) at skaffe et overblik over hvad der kan lade sig gøre i andre EU-lande. Vi ved nemlig at andre lande har opnået bedre vilkår under landdistriktsprogrammet, og det kan måske påvirke de danske ordninger.

Vi søger også at få Skov- og Naturstyrelsen og FødevareErhverv til at koordinere regler og procedurer så ejerne møder en klar og enkel administration.

Løfte om et skovpolitisk udvalg

Skovforeningen ønsker et skovpolitisk udvalg til at se nærmere på skovens rammevilkår

Samfundets ønsker og krav til skovbruget har aldrig været større: Biodiversitet, Natura 2000-beskyttelse, artsbeskyttelse, biomassekrav, mere friluftsliv og sundhed til danskerne. Skovbruget kan imødekomme alle disse behov i endnu højere grad end hidtil hvis økonomien var til det.

Masser af ændringer og nye forudsætninger siden den seneste samlede beskrivelse af skovbrugets rammevilkår (1986) har givet behov for at se på skovbrugets vilkår og roller i samfundet.

Det er afgørende at arbejdet favner bredt og vurderer alle faktorer der påvirker skovene, herunder også faktorernes virkning sammen med hinanden. Læs fx side 8 om de skattespørgsmål som bør indgå i arbejdet.

Skovforeningen har foreslået Miljøministeren at arbejdet sættes i gang sammen med skovbruget.

Den 1. april lovede Ministeren til Ritzau at nedsætte en "skovbrugsfaglig arbejdsgruppe" til efteråret. Vi har ikke hørt nærmere om hvad han forestiller sig.

SKAT PÅ SKOV

Voldsom stigning i den offentlige vurdering

60%-stigningen i den offentlige vurdering af skovene fra 2006 til 2008 kan medføre at vurderingen overstiger skovenes handelsværdi mange steder.

Skovforeningen hjælper mange skovejere til reduceret vurdering og dermed beskatning.

Den offentlige vurdering skal udtrykke ejendommens værdi i handel og vandel.

60 %-stigningen og de medfølgende grundskyldstigninger i de kommende mange år er helt ude af trit med skovenes økonomi. Da det er en generel og ens opskrivning af vurderingen over hele landet, vil mange skoves mulige salgpris ligge under den nye vurdering. For nogle skove endda betydeligt under.

Vurderingsstigningerne får voldsom indflydelse på et erhverv med dårlig indtjening. Både for grundskylden, som er uafhængig af indkomst, og for generationsskifter.

Skovforeningen hjælper medlemmerne på konsulentbasis med at analysere deres nye vurdering og udsigterne ved en eventuel klage. Det kan give mærkbare skattebesparelser.

Politisk vil vi søge at få afbødet vurderingernes skattemæssige konsekvenser for skovene.

Planer om afskaffelse af den offentlige vurdering?

Skatteministeren luftede i 2008 tanken om at ændre eller afskaffe ejendomsvurderingerne. Det vil i så fald give vanskeligheder, og Skovforeningen er på vagt.

Ændring eller afskaffelse af ejendomsvurderingerne vil kræve mange lovændringer. Og skatteministeren har ikke nærmet sig spørgsmål som fx hvornår og hvordan. Så indtil videre fortsætter de gældende regler.

Skovforeningen har svært ved at se hvordan de offentlige vurderinger skulle kunne fjernes. De er forudsætningen for masser af beskatningsformer.

Vi har forberedt en række emner og positioner som vi skal være opmærksom på hvis der fremsættes forslag om afskaffelse af den offentlige vurdering.

Skattespørgsmål til nærmere analyse

Skovforeningen arbejder for at få regeringen til at nedsætte et skovpolitisk udvalg, se side 7. Her er de skattespørgsmål der blandt andet bør analyseres som en del af skovbrugets rammevilkår:

- Grundskyld for skov
- Generationsskiftevilkår for skov
- Ejendomsavanceskat for skov
- Bortfaldet af merhugstfradrag ved stormfald

SEND DINE TAL TIL SKOVFORENINGEN

Skovforeningen har i over 70 år udgivet årlige regnskabsoversigter for de private skove.

Oversigterne er afgørende for Skovforeningens politiske arbejde for skovbruget. Men skovenes deltagelse falder. Det er et problem. Skovforeningen har brug for så solid dokumentation af skovenes økonomi som muligt.

Vi beder alle medlemmer bidrage med lidt arbejde ved at udfylde Skovforeningens skema så snart skovens regnskab i øvrigt er klart. Skemaet kan både udfyldes på papir og direkte på www.skovforeningen.dk.

SKOVENES SUNDHED

Stormfald: Nye regler for basisforsikringen måske på vej

Skovforeningen arbejder for ændringer i stormfaldsordningen.

Regeringen har varslet en ny stormflods- og stormfaldslov. Det er stormflodsordningen man vil ændre, men Skovforeningen søger ved samme lejlighed at få ændringer i stormfaldsordningen med basisforsikring og tilskud til genplantning:

- Skove bør altid kunne gå ind i ordningen.
- Kommunale skove bør kunne gå ind i ordningen.
- Gen- og nyforhandling med forsikringsselskaberne hvert 5. år skal undgås.
- Private virksomheder bør kunne få tilskud til oplagring af privat stormfaldstræ, ligesom staten kan.
- Krav til tilskuds- og forsikringsordning ensrettes, fx ved bortfald af lovens 1/60 fradrag af tilskuddet.

Tabforsikring og merhugstfradrag

Det er fortsat op ad bakke for etableringen af en tabsforsikring for stormfald.

Der har været fremskridt i forhandlingerne med et forsikringsselskab, men det er fortsat uvist om det vil føre til et tilbud med præmier der kan rummes i en almindelig skovs økonomi.

Når muligheden for en fremtidig tabsforsikring er afklaret, vil Skovforeningen igen rejse spørgsmålet om genindførelse af merhugstfradraget overfor politikerne.

Handlingsplan for invasive arter

Globalisering og klimaændringer truer de danske skoves sundhed med alvorlige skadedyrsangreb.

Myndighederne bør have alle nødvendige værktøjer til rådighed.

Fremmede arter kan skabe katastrofer i områder hvor de ikke har naturlige fjender. Fx vil epidemier af fyrrevednematoden eller den asiatiske træbuk kunne ødelægge skove over hele Skandinavien. Disse arter er set i Danmark, men blev forhåbentlig opdaget i tide.

Importkontrol og internationalt samarbejde bliver afgørende. Der behøves blandt andet fælles standarder for plantesundhed, tidlig varsling og udveksling af erfaringer om forebyggelse og bekæmpelse.

Regeringen har udsendt en handlingsplan som anbefaler et netværk på tværs af Miljø- og Fødevarerministerierne til at koordinere og styrke indsatsen.

Skovforeningen støtter anbefalingen. Vi foreslår også at netværket inddrager kommunerne som har fået så stort ansvar på naturområdet. Vi har understreget at handlingsplanen ikke må hindre brugen af ikke-hjemmehørende træarter hvis de ikke er invasive.

ADGANGSRET

Ingen flade-, nat- og ledeliniefærdsel

Skovforeningen gik i alarmberedskab da Friluftsrådet i 2008 fremsatte krav om adgang på flader og om nat-ten i private skove og langs ledelinier i det åbne land.

I september skrev Skovforeningen sammen med Naturfredningsforeningen, WWF, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Ornitologisk Forening, Jægerforbundet og Dansk Landbrug et fælles brev til Miljøministeren.

De 7 organisationer påpegede at Friluftsrådets krav kan få negative effekter for naturen.

Sagen har derefter ikke rørt på sig politisk.

Skovforeningen er glad for den brede enighed om at naturbeskyttelsesloven fra 2004 giver en god balance mellem friluftslivets behov, beskyttelse af dyr og planter samt ejerens mulighed for at koordinere aktiviteterne i naturen.

Måske fortsætter Friluftsrådet sit arbejde for at udvide offentlighedens adgangsret til private arealer.

For Skovforeningen er det en af de højest prioriterede opgaver at forhindre sådanne udvidelser. Det kræver et konstant og stort benarbejde at overbevise politikere og organisationer om vores argumenter og synspunkter – også i adgangsdebatten.

Officiel vejledning til adgangsreglerne på vej

Skov- og Naturstyrelsen skriver nu den vejledning som kommunerne skal bruge til daglig administration af adgangsreglerne fra 2004. Skovforeningen arbejder for en rent juridisk vejledning uden foreningspolitiske anbefalinger.

Skovforeningen og mange andre parter følger og rådgiver Skov- og Naturstyrelsen i udarbejdelsen af den nye vejledning.

Skovforeningen arbejder for en stringent vejledning med de nødvendige juridiske fortolkninger af adgangsreglerne ud fra naturbeskyttelseslovens tekst, forarbejder og forudsætninger.

Vi ønsker ikke en vejledning der også indeholder ikke-juridiske foreningspolitiske anbefalinger. Ikke-bindende anbefalinger i blanding med gældende jura vil fremme forvirring snarere end afklaring, både hos kommunerne og hos alle andre.

Prøvelse af retten til at nedlægge veje og stier i skov

Naturklagenævnet har afgjort at en konkret skovsti ikke må nedlægges uden kommunens tilladelse fordi vejen "havde forbindelse med" skovens øvrige vejsystem.

Skovforeningen mener at denne begrundelse er uden hold i loven og vil fratage skovejere retten til at om- og nedlægge næsten enhver skovvej som led i skovdriften.

Ejeren har indbragt Naturklagenævnets afgørelse for retten.

Naturbeskyttelsesloven indførte i 2004 en anmeldepligt forud for nedlæggelse af veje og stier i det åbne land. Nu kan kommunen nægte nedlæggelse hvis der ikke skabes alternative adgangsmuligheder, fx når en vej fører hen til en skov. Samtidig kom en tilsvarende anmeldepligt "for de veje og stier i skove, der giver adgang til skovens øvrige vejsystem".

Begrundelsen stod i lovbemærkningerne: "Uden en sådan bestemmelse kunne man eksempelvis forestille sig situationer, hvor nedlæggelse af en vej i det åbne land blev forhindret netop fordi den førte til en skov, og at denne vejs forlængelse i skoven alligevel blev nedlagt".

Men lovbemærkningerne havde samtidig følgende forudsætninger for bestemmelsen: "Bestemmelsen er ikke til hinder for, at skoves øvrige interne vej- eller stisystemer som hidtil kan omlægges som led i skovdriften". Og hidtil havde der ikke været regler for om- og nedlæggelse af skovenes interne vejsystem.

Naturklagenævnets afgørelse i den konkrete sag vil medføre at alle veje og stier i skov (undtagen blinde vejstrækninger) vil forudsætte anmeldelse til kommunen.

Skovforeningen mener at Naturklagenævnets afgørelse strider imod lovens intentioner og forudsætningerne ved lovens behandling i Folketinget. Vi kan ikke acceptere at skovejere på denne måde bliver frataget den hidtidige ret til at om- og nedlægge skovveje i forbindelse med driften.

Ejeren har indbragt Naturklagenævnets afgørelse for retten. Skovforeningen søger nu retten om at træde ind i sagen for at få afklaret det principielle spørgsmål om hvornår en skovvej må om- og nedlægges.

NABORET

Også improviseret organiseret færdsel kræver ejerens tilladelse

En kommune har sat grænser for kreativiteten i en løbeklubs forsøg på at omgå kravet om ejerens tilladelse til annoncerede aktiviteter.

I en konkret sag ville en løbeklub afholde hyppigere løbetræning i en skov end ejeren ville tillade.

Klubben måtte acceptere at sådan en annonceret aktivitet hvor man ikke kan forudsige deltagertallet, kræver ejerens forudgående tilladelse.

Men så meddelte klubben at den blot ville annoncere mødetid og -sted lige uden for skoven hvorefter det var op til de enkelte deltagere at beslutte hvor de ville løbe. Løbeklubben mente at det så ikke var en organiseret aktivitet som ville kræve ejerens tilladelse.

Skovforeningen var uenig i denne tolkning, og vi indbragte spørgsmålet for kommunen.

Kommunen gav Skovforeningen medhold i at sådan en annoncering ville være en ulovlig omgåelse af naturbeskyttelseslovens regler. Kommunen varslede derfor et påbud til klubben om at ophøre med denne aktivitet.

Vejrettigheder

Skovforeningen går ind i Højesteretssag om retten til erhvervsmæssig færdsel over anden mands ejendom.

Vi vil sikre at skovejeres tinglyste vejrettigheder der er nødvendige for erhvervsmæssig udnyttelse af skoven, fortsat har et reelt indhold der svarer til rettigheernes oprindelige formål.

I en konkret sag er der tinglyst en vejret som skal sikre adgang til og erhvervsmæssig udnyttelse af en skov.

Vejens ejer anerkender at skovens ejer kan udnytte vejen ved erhvervsmæssig drift af skoven. Men nu har vejejerens begrænset færdselsmulighederne ved at opstille faste anlæg der umuliggør udkørsel til den offentlige vej med almindelige lastvognstog. Sagen drejer sig derfor om at genetablere ca. 100 m² svingningsareal ved udkørslen til den offentlige vej.

Færdselsarten "færdsel med lastvognstog" er ikke nærmere beskrevet i den tinglyste vejret. Hvis vejretten blev stiftet for at sikre mulighed for fortsat erhvervsmæssig aktivitet på en ejendom, må retten ikke efterfølgende udhules og blive illusorisk ved at den fastlåses til den teknik og de metoder der blev brugt da retten blev stiftet i sin tid.

Sagen kommer nu for Højesteret, og Skovforeningen søger retten om at træde ind i sagen. Sagens udfald kan få betydning for alle skovejere der har vejret over anden mands ejendom i forbindelse med erhvervsmæssig udnyttelse af skoven.

Træer og grene i skel

Træer og grene i skel udgør et særligt naboretligt område. Skovforeningen opfordrer medlemmerne til at søge vores rådgivning hvis man står med et konkret spørgsmål.

NATURBESKYTTELSE

Tilskud til særlig værdifuld natur i skov

I 2008 blev det muligt for skovejere at søge tilskud til "særlig drift" til beskyttelse af særlig værdifuld skov (skovlovens § 25). Skovforeningen vurderer at ordningen desværre vil have begrænset tilslutning.

Den nye tilskudsordning anerkender at skovens naturværdier har en værdi for samfundet. Det er godt.

Desværre har ordningen en række svagheder der vil begrænse dens anvendelse: Lave tilskudssatser og som regel krav om evigtvarende aftaler, selv om tilskuddet kun gives i højst 20 år.

Skovforeningen er ikke i tvivl om at der skabes flest naturværdier for skatteyderkronerne hvis produktionen af naturværdier gøres markedsbaseret. Vi tror også at samfundets efterspørgsel og betalingsvilje er større end det beskedne tilbud til skovejere som den nye ordning er udtryk for.

Vi håber derfor at der kommer et bedre tilbud til skovejere i fremtiden.

Vi deltager i Skov & Landskabs forskningsprojekt om skovejeres motivation til frivillig produktion af naturværdier. Se side 23.

Miljøskadeloven er tilbage på sporet

Den nye miljøskadelov med tilhørende vejledning er yderst kompliceret, men befriet for de store retssikkerhedsproblemer som lovforslaget i 2007 led af.

Folketinget vedtog den nye miljøskadelov i 2008. Side-løbende med lovbehandlingen, har myndighederne arbejdet intenst på et vejledningsudkast til forståelse og administration af loven. Vejledningen beskriver blandt andet hvornår en miljøskade skal behandles efter de nye skærpede regler og hvornår en skade skal behandles efter de normale regler, fx i skovloven og naturbeskyttelsesloven.

Skovforeningen har deltaget aktivt i udarbejdelsen af vejledningen, og den har tydelige aftryk af Skovforeningens holdninger.

Vejledningen er blevet klarere, mere logisk og med betydelige retssikkerhedsmæssige forbedringer.

Tvangsmæssig, dyr og erstatningsfri beskyttelse af ikke-truede flagermus

Regeringen vil gennemføre habitatdirektivets strenge artsbeskyttelse ved tvang uden erstatning. Det vil ramme løvskove over hele landet og øge motivationen til at plante nål.

I flere år har en generel og erstatningsfri artsbeskyttelse været undervejs for at gennemføre artikel 12 i EF's habitatdirektiv fra 1992.

Miljøministeren har nu fremsat lovforslag i Folketinget. Det skal gælde overalt i Danmark, ikke kun i habitatområderne.

For skovene vil især flagermusbeskyttelsen indskrænke driftsmulighederne og øge det administrative bøl. Skovbruget påføres yderligere byrder for at sikre arter der ikke er truede. Tværtimod er der masser af flagermus i Danmarks skove. Ikke på trods af den hidtidige skovdrift, men på grund af den.

Alligevel lægges der nu restriktioner i driften af ældre løvtræbevoksninger og blandingsbevoksninger.

Alle bliver tabere: Skovejere får ingen økonomisk kompensation selv om de rammes økonomisk. Og skovejere motiveres ikke til at dyrke løvskov når det bliver straffet økonomisk på denne måde.

Lovforslaget anviser ikke detaljeret hvilke hensyn skovdriften skal varetage. Disse regler vil blive fastsat i en vejledning om god praksis.

Myndighederne forventer ikke at en ejer der følger disse anvisninger kan strafforfølges hvis yngle- og rastesteder for de pågældende arter alligevel skades.

Myndighederne foreslår at skovejere kan få rådgivning fx om beskyttelse af flagermus. Men rådgivning giver ikke skovejere den fornødne retssikkerhed ved et indgreb der mod forventning medfører skade.

Skovforeningen har i stedet foreslået en frivillig anmeldelsesordning for aktiviteter der kan skade en flagermusbestand. En tilladelse eller en manglende reaktion fra myndighederne skulle så fritage ejeren for straf for en eventuel senere skade.

Men ministeren har ikke villet imødekomme forslaget.

Skovforeningens opgave er nu at sikre at den kommende vejledning til at gennemføre artsbeskyttelsen bliver så lempelig for ejerne som muligt. Både økonomisk og administrativt.

Huller i retssikkerheden ved aftaler om naturbeskyttelse

Ejere der indgår aftale om særlig drift af et areal, kan blive fanget af en erstatningsfri beskyttelse. Skovforeningen har bedt miljøministeren sikre ejernes retssikkerhed og dermed deres vilje til naturpleje.

I en konkret sag havde en ejer og det daværende amt aftalt en særlig drift af nogle engarealer. Mens aftalen kørte, indførte naturbeskyttelsesloven i 1992 en ny §3-beskyttelse af ferske enge og overdrev. Altså en permanent og erstatningsfri beskyttelse på linie med søer, moser, heder, strandenge og strandsumpe.

Da aftalen løb ud, ville ejeren genoptage den tidligere drift, i overensstemmelse med aftalen. Men nu nægtede amtet: Arealerne var fanget af en lovændring som tilfældigvis kom i aftaleperioden.

Hvis arealerne derimod var vokset ind i en eksisterende §3-beskyttelse som følge af aftalen, kunne ejeren genoptage den tidligere drift. Den regel fik Skovforeningen foranlediget i 1991, og Skov- og Naturstyrelsen fandt at den også kunne anvendes i denne sag. Men Naturklagenævnet og domstolen sagde nej.

For ejeren var uretfærdigheden himmelråbende. Hans gode vilje til naturpleje var blevet misbrugt af systemet som med jura stjal hans areal. Denne jura skader både retsbevidstheden og jordejeres vilje til at indgå tidsbegrænsede aftaler om naturpleje.

Skovforeningen har bedt Miljøministeren ændre bekendtgørelsen til naturbeskyttelsesloven så hverken jura eller biologi kan fange arealer med §3 mens de er underlagt en tidsbegrænset aftale.

Vi har peget på yderligere to situationer hvor en ejer bør have lov at vende tilbage til den tidligere drift i et år efter en aftales ophør:

- Når arealet i aftaleperioden omfattes af et fredningsforslag hvor ejeren ikke må gøre noget i strid med forslaget mens sagen behandles. Hvis arealet imens vokser sig ind i en beskyttet naturtype og fredningen ikke bliver gennemført, bør ejeren kunne genoptage den tidligere drift eller få erstatning.
- Når arealet i aftaleperioden udvikler sig til en beskyttet Natura 2000 naturtype. Denne situation er måske dækket af den gældende bekendtgørelse, men det er usikkert.

Kommuner, grøfteoprensning og vandplaner

Flere af Skovforeningens medlemmer har fået meddelelser fra kommunen om at deres grøfter har været oprenset for hårdhændet.

Men loven støtter ikke skærpede vilkår for skovejernes ret og pligt til at oprense grøfter.

Sædvanlig vedligeholdelse af grøfter er lovlig ifølge både naturbeskyttelsesloven og vandløbsloven. Det indebærer at forløbet af grøften ikke ændres, fx udrettes, at bunden ikke udgraves til større dybere end grøften oprindelig er etableret med, at beskyttede vådområder ikke afvandes samt at skråningsanlæg og lignende ikke ændres væsentligt.

Vandløbsloven kræver endda at alle lodsejere aftager og viderefører vand fra ejendomme ovenstrøms.

Manuel oprensning af skovgrøfter er økonomisk helt urealistisk –og altså ikke et lovkrav.

Skovforeningen hører gerne fra skovejere der har fået henvendelser fra kommunen om at grøfter har været oprenset for hårdhændet. Vi fornemmer nemlig en generel tendens:

Kommunerne strammer administrationen af vandløb.

Kommunerne er nye administratorer på vandløbsområdet. De skal, på baggrund af vandplaner udarbejdet af statens miljøcentre i henhold til EU's vandrammedirektiv, lave handleplaner.

Det kan fx indebære spildevandsplaner, rensetiltag, arealomlægninger, naturprojekter og indvindings tiltag. Og Danmarks Miljøundersøgelser har fx med udgangspunkt i landbruget peget på at en bedre miljøtilstand kan opnås effektivt og økonomisk ved at stoppe vedligehold af vandløb.

Vandplaner og Natura 2000-planer kører parløb. Vand er overalt, og kan en myndighed forhindre en aktivitet i et Natura 2000-område med henvisning til vandplanen, kan det offentlige måske spare en Natura 2000-erstatning. Alene det øger tilbøjeligheden til en strammere administration af vandløbslovgivningen. Skovforeningen vil søge en fælles forståelse med Kommunernes Landsforening om administrationspraksis på vandløbsområdet og drøfte tilfælde hvor kommuner efter vores opfattelse ikke administrerer efter lovgivningen. Hvis vi ikke finder en fælles forståelse, vil vi søge en politisk afklaring.

VILDT OG JAGT

Biotopplaner og udsætninger

Skov- og Naturstyrelsen har fremlagt sin længe ventede vejledning til biotopplaner og udsætninger af fuglevildt.

Skovforeningen arbejder for at ejerne godskrives for allerede gennemførte naturforbedringer. Rene skovejendomme er fritaget for plankravet.

Fra 1. april 2010 skal lodsejere eller jagtlejere udarbejde en biotopplan hvis der udsættes mere end 1 fasan eller agerhøne pr. ha. Der kan dog på den enkelte ejendom altid udsættes op til 100 fugle uden en biotopplan.

Kravet er en del af den aftale som Vildtforvaltningsrådet indgik inden stramningen af lovgivningen i 2007. Aftalen indebærer også at der maksimalt må udsættes 1 ælling pr. 150 m² åben vandflade.

De nye krav skal give mere natur på ejendomme der udsætter vildtfugle. Kravene gælder kun landbrugsarealer. Skovforeningen har opnået at skovejendomme fritages for biotopplankravet da flere andre initiativer løbende sikrer en positiv udvikling for skovens naturindhold. Men kombinerede skov- og landbrugsejendomme med mere end 22 ha landbrugsareal er ikke fritaget fra plankravet.

Skov- og Naturstyrelsen har i foråret 2009 offentliggjort den længe ventede vejledning om udarbejdelse af biotopplaner og udsætning af fasaner og agerhøns.

Skovforeningen, Tolvmandssektionen og Danske Godser og Herregårde afholdt 27. marts medlemsmøde om sagen. Her meldte Skov- og Naturstyrelsen at man forventer at pointtildelingen vil blive justeret senere på året så allerede gennemførte tiltag honoreres bedre. Derfor arbejdes der nu for en ændring af bekendtgørelsen og en justering af pointskemaet.

Resultaterne og de kommende biotopplaner vil løbende blive overvåget af Danmarks Miljøundersøgelser. I 2013 laves en midtvejsevaluering hvor målet er at det kan dokumenteres at jagt og udsætning af vildtfugle giver mere natur - og omvendt.

For Skovforeningen har det gennem hele forløbet været vigtigt at ejendomme som allerede har gennemført biotopforbedringer godskrives den indsats. Vi fortsætter denne linie, også i fremtiden:

Ejendomme bør ikke straffes for frivilligt at have givet naturen et løft.

Debatten om dyrehaver er kørt af sporet

Følelsesladet debat om dyrehaver kan mindske Danmarks fremtidige biodiversitet.

Dyrehaver rummer store værdier:

- Dyrehaver er værdifulde biotoper, nemlig græsningsskov som er en mangelvare over det meste af Europa. Dyrehaver er fx rigt repræsenteret i udpegningerne af Natura 2000-arealer på grund af de værdier som dyrehavedriften har tilført.
- Dyrehaver er smukke for alle som besøger dem.

Der findes kun ganske få dyrehaver herhjemme, og nye dyrehaver på egnede lokaliteter ønskes både af grønne organisationer og af skovejere.

Skovloven i 2004 åbnede mulighederne for dyrehaver i skov. Men efterfølgende har debatten fokuseret på konkrete projekter hvor nogle parter fx er utilfredse med den nødvendige hegning.

Konsekvensen kan blive at der med lov eller administrativt lægges så store hindringer i vejen for nye dyrehaver at samfundet går glip af biodiversitet.

Skovloven tillader afgrænsning med husdyr på indtil 10 % af en fredskovs areal uden dispensation. En væsentlig begrundelse var at græsningen fremmer skovens biodiversitet. Tilladelsen kom i 2004 efter 200 års forbud med dyrehold i skovene.

Men selv om græssende hjortevildt skaber biodiversitet fuldt på højde med græssende kvæg, er hjortedyr ikke omfattet af den generelle tilladelse til skovgræsning med husdyr. Etablering af dyrehaver kræver derfor stadig dispensation fra skovloven.

Det er absurd i lyset af de store naturværdier i der udvikles i dyrehaver.

Status er at der endnu ikke er etableret en eneste dyrehave siden 2004, trods stor interesse fra skovejere.

Folketinget ønskede med den nye skovlov at det skulle være lettere at etablere nye dyrehaver. Både gennem lempeligere regler og administration. Men altså endnu uden resultat.

Skovforeningen følger sagen og hjælper skovejere til at etablere dyrehaver. Hvis det bliver nødvendigt, går vi til Folketinget igen. Vi arbejder for at få debatten tilbage på sporet hvor saglighed afgør fremtidens etablering af nye dyrehaver.

Uløste problemer med hjortevildt

Skovforeningen vil skabe lokal forståelse for at en bæredygtig forvaltning af Danmarks hjortevildt vil øge jagtværdierne og oplevelsesmulighederne. Bestandene har udviklet sig med succes, og Skovforeningen vil øge jagtmulighederne. Men nye restriktioner er en risiko.

Især kronvildtet er kontroversielt. Der er kommet meget mere i Danmark i de senere år, til stor glæde for alle naturinteresserede. Men dyrene hærger landbrugsafgrøder, og i nogle områder rammes landmænd urimeligt hårdt. Også i nogle skove sætter den stigende bestand sine spor.

Endnu har skovejere, landmænd, jægere og natur- og friluftorganisationer ikke kunnet finde fodslag om løsninger der både sikrer jordbrugets dyrkningsgrundlag og en passende stor kronvildtbestand.

De store statsskove huser fx de største kronvildtbestande. Men statsskovene tilbyder ikke den nødvendige føde, og dyrene må derfor æde den største del af deres føde om natten på marker op til skovene.

Etablering af hjortevildtbestande i nye områder er en udfordring for både jægere og friluftslivet. Dyrene er følsomme over for forstyrrelser, og uden ro på arealet spreder dyrene sig ikke som ønsket.

Skovforeningen tror grundlæggende at hjortevildt forvaltes bedst med brug af lokal viden. Den enkelte lodsejer skal selv kunne bestemme størrelsen af sin vildtbestand og skal sikres jagt-, regulerings- og hegningsmuligheder for effektivt at kunne regulere bestanden. Ejeren skal også kunne fravælge hjortevildtet på hele eller dele af arealet på grund af fx afgrødeskader.

I mange tilfælde påvirker tætte bestande også naboarealer, og så må der lokalt findes løsninger som er bredt accepterede. Derfor bakker Skovforeningen op om det frivillige arbejde i de lokale hjortevildtgrupper hvor skovejere, landmænd, jægere og naturorganisationer er repræsenteret.

Skovforeningen arbejder for disse konkrete initiativer til løsning af problemerne:

- Statsskovene bør være deres ansvar bevidst. Hvis der er uacceptabelt store skader på naboarealerne, bør der udlægges arealer med foderafgrøder i skovene og på de omkringliggende landbrugsarealer, og tilskudsfordring kan være nødvendig.
- Også private skovejere med store hjortevildtbestande bør etablere foderafgrøder og eventuelt tilskudsfodre. Et ansvar for – og en frihed til – at regulere bestandenes størrelse er en grundlæggende forudsætning for vildtforvaltningen.
- Bestandene bør reguleres i retning af en mere naturlig alders- og kønsfordeling for kronvildtet.
- Udvidet jagttid og fleksible reguleringsstilladelser bør bruges når bestandene er for store og afgrødeskaderne uacceptable. De lokale hjortevildtgrupper skal have stor indflydelse på lokale jagttider.

Læs også side 28 om kommunikationsprojektet "Bæredygtig jagt".

FREDSKOV

Forkert afgørelse i Naturklagenævnet svækker skovejere i minusområder

Juridisk forkert afgørelse i Naturklagenævnet forhindrer skovejere i minusområder i at udstykke ikke-fredskovspligtig skov og i at anvende eksisterende skov som erstatningsskov.

Skovforeningen inviterer berørte medlemmer til at afprøve Naturklagenævnets lovforklaring sammen med os.

I en konkret sag har Naturklagenævnet nægtet en skovejere at få pålagt fredskovspligt på eksisterende skov i et minusområde, altså i et område hvor planloven forbyder skovrejsning.

Skovforeningen er overbevist om at afgørelsen er juridisk forkert: Ingen lov forbyder pålæggelse af fredskovspligt på eksisterende skov i minusområder. Og planloven siger direkte at genplantning i eksisterende skov ikke er forbudt i minusområder.

Og værre endnu: Naturklagenævnets afgørelse forringer skovejernes retsstilling. Landbrugsloven giver ret til at ophæve landbrugspligt på et areal der udstykes som selvstændig skov større end 20 ha, eller hvis sammenlægning med eksisterende skov giver en skov større end 20 ha. Forudsætningen er i så fald at arealet bliver pålagt fredskovspligt og opfylder skovlovens kriterier for dét.

Konsekvensen af Naturklagenævnets afgørelse er at skovejere ikke kan udnytte retskravet på at udstykke en ikke-fredskovspligtig skov større end 20 ha i minusområder mod pålæggelse af fredskovspligt.

Og skovejere vil også blive forhindret i at anvende eksisterende skov i minusområder som erstatningsskov.

I den konkrete sag har skovejeren ikke indbragt Naturklagenævnets afgørelse for domstolene. Afgørelsen står således ved magt indtil en ny sag eventuelt dukker op.

Vi hører meget gerne fra medlemmer der bliver nægtet at få lagt fredskovspligt på eksisterende skov i minusområder. Så vil vi søge at få ændret den praksis som Naturklagenævnet har indført hvis Nævnet ikke gør det af sig selv.

Indtil da har vi bedt Naturklagenævnet ændre praksis i kommende sager.

Det har Naturklagenævnet ikke svaret på.

Pragmatisk løsning på urimelige VVM-krav ved ubevoksede arealer i fredskov

VVM-regler kunne have sat en kæp i hjulet for skovejere der vil etablere lysåbne arealer i skoven.

Men efter Skovforeningens protest har By- og Landskabsstyrelsen fundet en pragmatisk løsning.

Skovloven gav i 2004 ejeren ret til at udlægge op til 10 % lysåbne arealer i skoven ud over de ubevoksede arealer der allerede fandtes.

Men under udarbejdelsen af vejledningen til skovloven blev krævet VVM-screening og eventuelt VVM-vurdering ved enhver etablering af lysåbne arealer i skoven.

Skovforeningen var uenig i denne urimeligt stramme fortolkning af VVM-reglerne.

Efterfølgende blødte By- og Landskabsstyrelsen formuleringerne op så det i praksis blev muligt at udnytte retten til at udlægge ubevoksede arealer:

Styrelsen skriver nu at det altid vil bero på en konkret vurdering om rydningen lægger op til anden arealudnyttelse end skovbrug.

Og med skovlovens mulighed for at udlægge 10% som ubevoksede naturarealer er der ikke tale om "anden arealudnyttelse end skovbrug".

Skovforeningen vurderer at de nye formuleringer lægger op til en fleksibel ordning der muliggør etablering af 10% ubevoksede naturarealer.

TRÆ TIL ENERGI

Skovens uudnyttede potentiale

Den seneste hugststatistik (Danmarks Statistik) og skovstatistik (Skov & Landskab) viser at der i Danmark er:

Samlet tilvækst af træ	5,5 mio. m ³ /år
Normalhugst (snit 2002-2007)	2,2 mio. m ³ /år
Netto tilvækst af træ	3,3 mio. m³/år
Stående vedmasse pr. 2006	106 mio. m³

Danmark udnytter kun 40 % af skovens tilvækst, resten opspares i vedmasse i skoven eller rådner bort.

Der produceres ca. 1 mio. m³ gavntre og godt 1 mio. m³ energitræ pr. år. Ved økonomiske incitamenter, bedre kulturmodeller, nytænkning og udvikling af hugstteknikker i både skovene og det åbne landskab vil potentialet være væsentligt større.

Energien alene i nettotilvæksten svarer til ca. 700 mio. liter olie eller 350.000 familiers årlige olieforbrug.

På kort sigt vil skovene kunne spare atmosfæren for 380.000 tons CO₂ ved at udnytte blot 500.000 m³ ekstra træ pr. år. Miljøeffekten vil være endnu højere når vi kan udnytte en endnu større del af ressourcen og når energitræet bruges til andet end ren varme ved afbrænding. Fx til elektricitet og biobrændstoffer. Nye teknologier er på vej og bør fremmes.

Skovforeningen har korresponderet og mødtes med fødevareministeren for at præsentere skovens uudnyttede potentiale og projektet "Bæredygtig forøgelse af træproduktionen" (se side **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**). Ministeren udtrykte forståelse for skovens muligheder i energi- og klimapolitikken.

Gode nordiske anbefalinger for bæredygtig produktion af bioenergi

Det svenske Jordbrugsverk og Skogsstyrelsen har sammen med andre nordiske skov- og landbrugsmyndigheder defineret kriterier for bæredygtig bioenergi-produktion i Norden. Projektet er støttet af Nordisk Ministerråd.

På baggrund af erfaringer fra kendte produktionssystemer og synspunkter fra jordejere, miljøorganisationer og andre interessenter og fagfolk, er udarbejdet praktiske anbefalinger til en bæredygtig produktion af bioenergi fra skov- og landbrug i Danmark, Norge, Finland og Sverige.

Skovforeningen vil sammen med vores nordiske kolleger i NSF bruge dokumentet til at fremme de nordiske perspektiver og synspunkter i fx EU og andre regionale processer. Også i Danmark vil vi bruge dokumentets principper og anbefalinger overfor politikere der bestemmer fremtidens udnyttelse af bioenergi.

Store problemer afværget i EU's energiaftale

EU's medlemmer har forpligtet sig til at benytte mindst 10 % biobrændstoffer i 2020.

EU's foreslåede bæredygtighedskriterier har givet hovedbrud. Kommissionen foreslog en række skovtyper som ikke måtte levere biomasse til produktion af biobrændstoffer, blandt andet skove med stort naturindhold. Det kunne helt absurd have udelukket store dele af Danmarks produktive skovareal fra at levere træ til produktion af biobrændstoffer.

Efter en stor indsats fra NSF's og CEPF's sekretaria-ter i Bruxelles, har Parlamentet ændret teksten så bæredygtighedskriterierne er blevet acceptable, også for dansk skovbrug.

INTERNATIONAL SKOVPOLITIK

Miljøkrav kan, imod hensigten, svække træ overfor mindre miljøvenlige produkter

De politiske krav til dokumentation for træ og træprodukter stiger stadig. Krav om grønne offentlige indkøb kan, imod hensigten, ende som en ulempe for træ som materiale. Skovforeningen arbejder for at afsætning og handel med træ ikke handicappes urimeligt.

I Danmark, EU og andre steder i verden stilles stigende krav om grønne offentlige indkøb. Umiddelbart burde det give en konkurrencefordel for træ som verdens mest miljøvenlige råstof.

Men øget fokus på problemer med illegalt fældet træ og mange års promovning af FSC-certificering som den påstået eneste mulige løsning har medført at træprodukter i langt højere grad end andre materialer afkræves dokumentation for bæredygtighed ved især offentlige indkøb.

I Danmark fortsætter arbejdet med at revidere indkøbsvejledningen for træ til det offentlige. Skovforeningen deltager.

EU-kommissionen arbejder for at opstille specifikke grønne krav for en række produktgrupper, herunder bl.a. papir, møbler og byggematerialer. Samtidig har fokus på illegalt fældet træ fra især troperne og Østeuropa medført forslag om strenge dokumentationskrav for handel med træ. Kommissionen foreslår at træ der markedsføres på det europæiske marked skal dokumenteres af sælgeren som lovligt fældet. Det vil for dansk træ betyde at det er skovejeren som står med dokumentationskravet.

Gennem høringsprocesser og direkte kontakt til miljøministeren arbejder Skovforeningen for at afværge at træ pålægges ulige konkurrencevilkår og at skovejere pålægges urimelige dokumentationskrav ved afsætning af træet.

Skovbruget søger internationalt at opnå politisk helhedssyn

Skovforeningen og de internationale skovejergorganisationer arbejder for en bindende international konvention for skovbrug.

FNs arbejde med klima- og biodiversitetskonventionerne skrider hastigt frem. Konventionerne inkluderer mange skovspørgsmål, men politikere og embedsmænd tager ikke hensyn til skovene i deres helhed fordi der ikke findes en skovkonvention.

Heller ikke EU har en skovpolitik. Det svækker varetagelsen af skovbrugets interesser i EU. Der træffes nemlig masser af afgørelser på mange andre politikområder som har stor indflydelse på skovenes vilkår. Fordele for skovbruget ved en bindende skovpolitik i EU vil være:

- Højere politisk anerkendelse og bevågenhed.
- Etablering af et selvstændigt instrument.
- International forankring af skovpolitikken.
- Systematisk og helhedsorienteret implementering.
- Adgang til finansiering.
- Styrket konkurrenceevne.

Der er også risici ved at fravige det 100% nationale ansvar for skovpolitikken. Skovene kan blive overregulerede, og skovejere skal arbejde endnu bedre sammen internationalt for at påvirke skovbrugets vilkår. Men det skal vi under alle omstændigheder.

Skovforeningen arbejder gennem NSF (Nordens skovejergorganisationer), CEPF (De Europæiske skovejergorganisationer) og IFFA (International Family Forest Alliance) for en internationalt bindende skovpolitik.

ØKONOMI OG RÅDGIVNING

SKOV- OG NATURSTYRELSEN SKÆRER NED PÅ FAGLIGT SAMARBEJDE

Skov- og Naturstyrelsens har markant reduceret sit økonomiske bidrag til Skovforeningens arbejde for skovbrugets faglige udvikling fra og med 2009.

Det er beklageligt og vil svække Skovforeningens opgaveløsning.

Skov- og Naturstyrelsen har i de seneste år valgt en ny profil. Styrelsens officielle vision er nu at "alle kender Skov- og Naturstyrelsen som dem der tilbyder naturoplevelser og passer på naturen".

Skov- og Naturstyrelsen har i årtier deltaget aktivt i skovbrugets faglige udvikling gennem et tæt samarbejde med Skovforeningen.

Men Styrelsen mener ikke længere at det samarbejde er foreneligt med styrelsens nye profil og har taget disse konsekvenser:

- Skov- og Naturstyrelsen har opsagt 700 abonnenter på Skoven til statskovbrugets skovbrugsfaglige medarbejdere. Det har skåret næsten 20 % af Skovens oplag.
- Skov- og Naturstyrelsen har skruet ned for det markedspolitiske samarbejde med resten af skovbruget (om fx handelsbetingelser og optimering af værdikæden sammen med træindustrien).

Vi beklager Skov- og Naturstyrelsens beslutning som vil skade skovbrugets samlede udvikling og faglige samarbejde. Skovbruget er i forvejen en lille sektor når det gælder at tiltrække ressourcer og omverdenens opmærksomhed og forståelse.

Vi havde gerne set et endnu tættere samarbejde mellem offentlige og private skovejere for at løfte fremtidens udfordringer på produktions-, miljø- og naturområdet. Vi ser Styrelsens beslutning som et skridt i den forkerte retning.

For at skovbruget fortsat har et fælles organ til sin interne faglige kommunikation, har Skovforeningen tilbudt alle ansatte i statskovbruget rabat på et abonnement på Skoven. Velvidende at de ansatte nu må betale af egen lomme.

Skov- og Naturstyrelsens udfasning af det faglige samarbejde har også svækket Skovforeningens egen økonomi (se side 4).

Skovforeningens økonomi er yderligere svækket af at Skov- og Naturstyrelsens betaling for Natura 2000-rådgivning til skovejere er udskudt på ubestemt tid. Hele Natura 2000-processen ligger nemlig stille mens der ventes på Regeringens Grøn Vækst-udspil (se side 23).

TRÆMARKEDET

Løvtræ

Løvtræet gik generelt godt i 2008, og der blev især solgt pæne mængder bøg og ask. Finanskrisen viste sig først for alvor i Skovforeningens prisstatistik i januar 2009. Der er kun solgt små mængder løvtræ i 2009, og mange steder er man afventende med skovningen.

Bøg

Det har været et stabilt år for afsætning af bøg igennem hele 2008. Også i januar 2009 blev der rapporteret en pæn mængde bøg til prisstatistikken. Siden er markedet gået i stå. Prisen har været nogenlunde stabil gennem 2008 med en omsætningsvejret middelpriis på lige over 600 kr/m³.

Ask

På forkant af den tilsyneladende omsiggribende askesyge blev der skovet og solgt meget store mængder i begyndelsen af 2008. Priserne på de bedste sortimenter lå på samme niveau som tidligere år, det vil sige op til 1.800 kr/m³ for A-kævler i 40-49 cm.

Siden efteråret 2008 er afsætningen gået i stå og markedet har ikke kunnet aftage de udbudte mængder. Situationen er problematisk, og udviklingen i askens sundhedstilstand den kommende sæson afventes med stor spænding.

Eg

En lang periode med god afsætning til gode priser er slut. I vinteren 2008-09 er kun solgt små mængder, og de bedste sortimenter går til væsentligt lavere priser end i de seneste år.

Brænde

Markedet for sankebrænde er mængdemæssigt gået nedad i flere år, og i 2008 fortsatte udviklingen. Selv i 2009 med finanskrisen er det ikke let at få folk til at fælde deres træ selv. Derimod går brænde i 2-3 meter godt til privatmarkedet, enten fra fast bilvej i skovene eller leveret hjemme hos kunden. Kløvet brænde sælger også fortsat godt.

Nåletræ

Nåletræet er hårdt ramt af finanskrisen. For alle sortimenter er priser og omsatte mængder reduceret væsentligt i forhold til tidligere år. Energitræ er undtagelsen. Tilsyneladende er der lidt bedre salg i certificeret træ, både til savværker og træpladeindustrier.

Tømmer

Efter et godt første halvår af 2008 blev priserne presset voldsomt i efteråret. Korttømmer af rødgran faldt fra omkring 400 kr/m³ til under 275 kr/m³ i marts. I prisstatistikken for foråret 2009 ligger det uafkortede tømmer, noget usædvanligt, en smule højere end korttømmeret, omkring 325 kr/m³ i januar og godt 300 kr/m³ i marts. Det er dog tale om beskedne mængder. Tendensen i de seneste år har ellers tydeligt været tydelig at efterspørgslen på korttømmer er langt højere end for uafkortet.

Cellulosetræ

Efter længe at have holdt stand imod produktionsnedsættelser og lukninger af flere nordiske papirfabrikker, har den reducerede efterspørgsel på papir og en svag svensk krone sidst i 2008 presset markedet for cellulosetræ helt i bund. Efterspørgslen på avispapir i Europa er i januar 2009 reduceret med 20 % på ét år.

Energitræ

Igennem 2008 er det kun gået opad for energitræet som nu er på sit hidtil højeste niveau i prisstatistikken. Primo 2009 solgtes energitræ til over 250 kr/m³. Selv om olien er tilbage på 2005-niveau, omkring 50 \$ pr. tønde, er der stadig god økonomi i at fyre med træ.

Emballagetræ

Siden midten af 2008 er solgt langt mindre emballagetræ end i 2007 og første halvdel af 2008. Prisen er dog ikke faldet drastisk på grund af konkurrence fra andre sortimenter, specielt fra energitræ.

Konkurrencesagen: Statsadvokaten frafalder sigtelsen

Konkurrencestyrelsen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet har siden januar 2007 undersøgt skovbrugets samarbejde i Handelsudvalget.

Statsadvokaten meddelte i december 2008 at påtalen opgives fordi der ikke vil kunne føres bevis for konkurrencebegrænsende aktiviteter i Handelsudvalget.

Sagen har kostet Skovforeningen meget tid og mange penge før fornuften sejrede.

Konkurrencestyrelsen overvejer nu at forelægge sagen for Konkurrencerådet. Det ligner chikane.

Skovforeningen vil fortsat arbejde for at sikre et frit marked for råtræ. Det forudsætter at alle aktørerne har fuld indsigt i udbud, efterspørgsel og prisudvikling.

Derfor er det vigtigt for de danske skovejere at Skovforeningen indsamler og formidler information om udviklingen på træmarkedet både i Danmark og i landene omkring os. Ellers vil tusindvis af skovejere stå i en meget svær situation når de skal sælge træ til de få og store købere på det danske marked.

Skovforeningen overvejer politiske skridt for at sikre gennemsigtighed på træmarkedet. Men markedsarbejdet i Handelsudvalget ligger stille indtil videre.

Skovforeningen vil fortsat, via Skoven og www.skovforeningen.dk, informere skovejere om:

- de aktuelle priser på råtræ i udlandet
- en historisk prisstatistik for træhandlen i Danmark
- et konjunkturbarometer over branchens forventninger til udviklingen af udbud og efterspørgsel.

Nye standarder for konstruktionstræ

Nye europæiske standarder åbnede umiddelbart kun for rødgran, sitkagran, ædelgran, skovfyr og europæisk lærk til brug som konstruktionstræ i Danmark.

Skovforeningen har deltaget i en arbejdsgruppe med træets øvrige organisationer og Dansk Standard for at revidere reglerne. Nu er også douglasgran, japansk lærk og thuja godkendt.

Grandis er endnu ikke godkendt og er det sidste hængeparti. Der kræves en test af træets egenskaber, og det er ikke klart hvem der skal dække denne udgift.

Samarbejde med Södra

Dansk Skovforening og Södra har indgået en aftale hvor danske skovejere vil blive tilbudt medlemskab af Södra via det danske andelsselskab SEUS.

Skovejernes Udviklingselskab amba (SEUS) blev stiftet i 2008 for at tilbyde danske skovejere et medlemskab af Södra. SEUS repræsenteres i Södras forvaltningsråd på linie med 31 sydsvenske skovbrugsområder.

Det er første gang Södra inviterer ikke-svenske skovejere ind som medejere og råtræleverandører på medlemsvilkår. I praksis vil Södra først og fremmest tilbyde at købe udtyndingstræ fra danske nåleskove.

SEUS og Södra udvikler nu samarbejdsmodellen og konkretiserer tilbuddet til danske skovejere. Markedsudviklingen for råtræ i 2009 viser klart hvor vigtigt det er at skabe langsigtede og effektive værdikæder for skovens produkter så også danske skovejere kan tilbydes gode handelsmuligheder.

Sammenbruddet i cellulosetræmarkedet har imidlertid også vanskeliggjort opstarten af SEUS.

Skovinteressentforum: Et netværk for skove og den primære træindustri

Danske Træindustrier har inviteret Skovforeningen, HedeDanmark, Skovdyrkerforeningerne og Skov- og Naturstyrelsen til at deltage i et Skovinteressentforum.

Formålet er uformelt at drøfte emner af fælles interesse.

Emnerne kan fx være handelsbetingelser, udviklingsprojekter til at optimere værdikæden fra skov til detailhandel og generel videnspredning.

I lyset af konkurrencesagen har Skovforeningen endnu ikke fastlagt rammerne for vores fremtidige markedspolitiske arbejde, og der er endnu ikke afholdt møder i dette nye forum.

Men vi vil under alle omstændigheder deltage konstruktivt i et samarbejde med træindustrien om at effektivisere og optimere værdikæden for skovens produkter.

CERTIFICERING

PEFC er fortsat Danmarks og verdens mest udbredte ordning

Danmarks certificerede skovareal stiger fortsat. 1. april 2009 var godt 218.000 ha PEFC-certificeret. Det seneste års stigning skyldes primært private ejendomme der er certificeret under en af de 7 gruppecertificeringer (se boks). Godt 110.000 ha er FSC-certificeret hvoraf hovedparten er offentlige skove.

På verdensplan er 220 millioner ha skov PEFC-certificeret. 106 millioner ha er FSC-certificeret.

PEFC har også fået flere sporbarhedscertificerede virksomheder, og detailedet er ved at komme med. Fx er byggekæden STARK, vinduesfabrikanten VELUX A/S og trykkeriet Narayana Press blevet certificeret og kan tilbyde PEFC-certificerede produkter til deres kunder.

PEFC Danmarks medlemmer

- Bygge-, Anlægs- og Trækartellet
- Dansk Skovforening
- Dansk Træforening
- HedeDanmark
- Junckers Industrier A/S
- Skovdyrkerforeningen
- Træets Arbejdsgiverforening
- Trælasthanterunionen

Indmeldt siden sommeren 2008:

- Dansk Skoventreprenørforening
- Danske Skov- og Landskabsingeniører
- Hedeselskabet
- Novopan Træindustri A/S
- Tvillum-Scanbirk

Medlemmer af PEFC Danmark har indflydelse på den danske ordning og kan gennem PEFC Danmark påvirke PEFC internationalt. De får også aktuel viden om PEFC, en bredere forståelse for certificeringssystemet samt et netværk og samarbejde med andre organisationer og virksomheder.

PEFCs gruppecertificeringer i Danmark

- Aalholm Gods
- Den Suhrske Stiftelse Skovdistrikt
- GBS Certificering Aps
- HedeDanmark A/S
- Salten Langsø Skovadministration A/S
- Skovdyrkerforeningerne
- Thyge Andersen Skov- og Landskabsingeniørfirma

ØGET TRÆPRODUKTION

Projekt til fremme af træproduktionen i Danmarks skove

Produktion af træ har i en årrække været nedprioriteret i skovbruget, især på grund af lave træpriser. Samtidig har den generelle økonomiske krise i skovbruget reduceret medarbejderstaben med tab af viden om skovdyrkning og træproduktion til følge.

Men træ er verdens mest klimavenlige råstof så vi forventer en øget efterspørgsel i Danmark og over hele verden.

Projekt "Bæredygtig forøgelse af træproduktionen" vil finde, analysere og formidle muligheder for at øge træproduktionen på 3 områder:

- Plantning og kulturpleje (dyrkningsmuligheder med langsigtet resultat)
- Udnyttelse af træ i eksisterende skov (tekniske muligheder med umiddelbart resultat)
- Politisk bestemte rammebetingelser.

Den større træproduktion skal ske på et bæredygtigt grundlag, det vil sige uden at forringe skovens øvrige værdier (især biodiversitet og oplevelsesmuligheder).

Projektet gennemføres af Skovforeningen i samarbejde med Skov&Landskab (Københavns Universitet), myndigheder og organisationer for at den bedste viden og de centrale interesser indgår i projektet.

Resultaterne forventes sidst i 2009 og bliver formidlet gennem Skoven og på www.skovforeningen.dk.

PRODUKTION AF NATURVÆRDIER

Natura 2000

By- og Landskabsstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen har siden høringen af basisanalyserne blev afsluttet i marts 2008 arbejdet videre med planerne for Natura 2000-arealerne.

Ved årsskiftet skulle udkastet til Natura 2000 planerne og vandplanerne have været sendt i høring. Men på grund af arbejdet med regeringens grønne vækstvision har høringen været udskudt på ubestemt tid.

Skovforeningen har ingen fornemmelse af hvor arbejdet lander, men er klar til at yde gratis rådgivning til ejere af skov i Natura 2000-områder så snart planerne sendes i høring.

Nationalparker

Skovforeningen deltager i information til lodsejere om konsekvenser af og muligheder i at ligge i et nationalparkområde.

Ved etablering af nationalparker er det vigtigt at lods-ejerne får den rette information om konsekvenserne for deres drift og økonomi.

Skovforeningen har derfor sammen med Skov- og Naturstyrelsen og landbruget udarbejdet foldere om konsekvenser og muligheder i hver enkelt nationalparkområde.

Det har været afgørende for os at beskrivelserne blev så objektive som muligt. Ejerne skal føle sig så godt informeret at de er i stand til eventuelt at gå i nærmere drøftelser på dette grundlag.

Ejerne skal særlig være opmærksomme på at der inden for nationalparkområderne kan opstå særlige tilskuds- og betalingsmuligheder til ejernes konkrete projekter.

Forskning i frivillig produktion af naturværdier

Skovforeningen deltager i Skov & Landskabs projekt "Innovation og produktion af naturværdier i privat skov".

Projektets formål er at kortlægge ejernes motivation til at fremme produktionen af naturværdier i skov baseret på frivillighed. Projekt forventes afsluttet i 2011.

Vi håber at resultaterne vil hjælpe skovejere til at være på forkant med samfundets efterspørgsel på naturværdier og dermed være med til at sætte dags-ordenen for hvordan naturværdierne skal udvikles.

Vi håber også at resultatet kan inspirere politikere og myndigheder til at revidere tilskudsordningen til særlig værdifuld natur i skov (se side 12).

Svamperegistrering

Foreningen til Svampekundskabens Fremme har iværksat et ambitiøst svamperegistreringsprojekt for at samle og øge viden om svampenes udbredelse og økologi i Danmark.

Projektet prioriterer højt at denne viden gøres alment tilgængelig. Mange mennesker, herunder en bred kreds af svampeinteresserede, skal derfor stå for registreringerne. Det er et godt formål, men der er problemer i projektets forudsætninger:

- Adgangen til arealer hvor der skal registreres.
- Stor variation i registreringernes kvalitet og omfang som følge af den brede kreds af registranter.
- Den efterfølgende offentliggørelse af resultaterne på nettet hvor registreringerne fremgår med stor geografisk præcision.

Skovforeningen har understreget at hver ejer i god tid inden registreringen skal kontaktes direkte. Hvis ejeren afslår eller ikke svarer, må registreringen ikke gennemføres.

SUNDHED SOM PRODUKT

Indsatsområde 2008-2010

Skovforeningens naturvejledning skal gøre de private skove mere værdifulde for ejerne ved at gøre skovene mere værdifulde for danskerne.

I perioden 2008-2010 udvikler Skovforeningen aktiviteter i private skove til fremme af befolkningens sundhed og livskvalitet. Arbejdet er delvist finansieret af tipsmidlerne til friluftsliv.

Vi har sammen med Friluftsrådet arrangeret en temadag for 40 deltagere om natur og psykisk sundhed. Nu planlægger vi disse projekter:

- Sundhed i en kommune: Med udgangspunkt i en enkelt kommune etableres offentlige-private partnerskaber om udvikling af sundhedstilbud på private arealer. Vi vil udvikle nye modeller for samarbejde mellem kommuner, jordejere og andre interessenter på sundhedsområdet med udgangspunkt i naturen. Effekterne skal dokumenteres gennem forskning, og resultater og erfaringer formidles til alle parter som kan medvirke til at fremme brugen af Danmarks natur til sundhedsformål.
- Terapiskov som en videreudvikling af terapihaver der har eksisteret i mange år med gode erfaringer i behandlingen af patienter med forskellige psykiske lidelser. I samarbejde med forskere fra blandt andet Skov og Landskab.

NETVÆRK

Medlemsarrangementer

Skovforeningens store ekskursion i 2008 gik til Nørhøj, Rold Skov. Temaet var nåletrædyrkning tilsat Natura 2000-udpeget bøg. Se billedet næste side.

Ekskursionen i 2009 til Hvidkilde viser hvordan en ejendoms værdi kan øges ved at skabe værdier for omverdenen.

Der har været afholdt møder i alle skovkredse, og flere af møderne har inkluderet ekskursioner:

- Nordlige Jyllands skovkreds har besøgt Pajhede og Troldtoft skove for at se vildtforvaltning. Kredsen har også besøgt Dansk Træemballages pallefabrik i Brande.
- Sydlige Jyllands skovkreds har besøgt Klelund Plantage og set dens dyrehaveplaner. Kredsen har også fået demonstreret HedeDanmark af maskinelle løsninger til flisproduktion ved tynding.
- Fynske skovkreds har besøgt Arboret, Planteavlstationen og Sønderkovgård Frøplantage
- Nord- og Midtsjællandske Skovkreds har besøgt Broksø og set konvertering af gran, etablering af sø, og skolers brug af skovens arealer.

Alle medlemmer er velkomne til alle møder og ekskursioner i alle skovkredsene.

Endelig har Skovforeningen sammen med Tolvmandssektionen og Danske Godser og Herregårde afholdt medlemsmøde om biotopplaner, se side 14.

Netværk for skovejende kommuner

Kommunale skove har vilkår der på nogle punkter ligner private skoves, mens de på andre punkter rejser helt særlige problemer.

Skovforeningen tilbyder rådgivning og medlemskab til kommunale skove.

Skovforeningen har siden 2006 drevet et netværk for kommuner der ejer skov. Gennem netværket tilbyder vi konsulentbistand, netværk, Skoven og medlemskab til kommunerne.

Vi udsender kvartalsvis et nyhedsbrev til netværket og fortæller om de aktuelle sager i Skovforeningen som er relevante for kommuneskovene.

Vi afholder et eller to møder årligt i netværket, og tilslutningen er stor fra kommunerne.

INFORMATION

UNDERVISNING

Genplant Planeten

Titusinder at skolebørn skal ud i efteråret 2009 og plante træer og lære hvordan plantning, fældning og brug af træer gavner klimaet.

Projektet er sat i gang af Skovforeningen gennem Skoven i Skolen.

Projekt Genplant Planeten har samlet en bred skare af partnere :

- Ballerup Kommune
- Danske Fragtmænd
- Dansk Planteskoleejerforening
- Dansk Skovforening
- Flexika – Center for fleksibel læring
- Friluftsrådet
- Godfred Hartmanns Forskningsfond
- Grønt Flag – Grøn Skole
- HedeDanmark
- Kommunale Park og Naturforvaltere
- Learning About Forests
- Naturvejlederforeningen
- Panasonic
- Plant Et Træ
- Skovdyrkerforeningen
- Skov- og Naturstyrelsen
- Tamra Rosanes
- Træ Er Miljø
- Undervisningsministeriet

- Udenlandske træplantningsprojekter for klimaet, fx i Norge, Sverige og Finland, samlet i det internationale skole-skov projekt LEAF.

Samarbejdets formål er at vise børn at de selv kan gøre noget ved klimaet: De kan plante træer, og de kan bruge træprodukter.

Genplant Planeten udvikles og koordineres af Skovforeningen gennem Skoven i Skolen.

Vi opfordrer alle skove til at invitere lokale skoler ud at plante. Interesse meldes til info@skoven-i-skolen.dk.

Vi har i februar 2009 sendt opfordringer til alle landets folke- og friskoler om at komme ud at plante i efteråret op til FN's klimatopmøde i december. Mange skoler og også spejdere og børnehaver melder tilbage at det vil de meget gerne.

Genplant Planeten har fået doneret 40.000 træer: 20.000 stk. af Dansk Planteskoleejerforening og 20.000 stk. af det internationale skole-skov projekt LEAF. Træerne deler vi ud til skoler som vil plante skoleskove og udendørs klasseværelser på skolens område. Træerne deles ud af 5 planteskoler og transporteres af Danske Fragtmænd. Hver klasse kan få en sæk med 100 træer.

Vi søger at få doneret endnu flere træer.

Skoven i Skolen udvikler også undervisningsmaterialer som kan bruges i forbindelse med plantingen. Eleverne får derved viden om blandt andet bæredygtigt skovbrug og træprodukters gavn for klimaet.

Alle materialerne bygger på udeundervisning og vil ligge frit tilgængelige på www.genplant-planeten.dk.

Udvikling og udbredelse af udeskole

Fra 2008 til 2012 gennemfører Skoven i Skolen projektet "Udvikling og udbredelse af udeskole i Danmark" (UUUD).

Omkring 300 ud af Danmarks 2000 skoler arbejder med udeskole. Det vil sige at de regelmæssigt flytter en del af den faglige undervisning ud i naturen og kulturen nær skolen.

UUUD skal sammen med lærere, skoler, seminarier og naturvejledere indsamle og udvikle ideer og undervisningsforløb, kvalificere dem og udgive dem på www.skoven-i-skolen.dk og www.udeskole.dk.

Projektet er finansieret af private og offentlige fondsmidler.

Skovforeningen afholder kurser for kommuner og skoler der ønsker at begynde udeskole.

I 2008 blev afholdt 8 brugerbetalte kurser af kortere og længere varighed.

Skovforeningen har indgået en partnerskabsaftale med Skov & Landskab, VIA University College, Københavns Kommune samt Stenstrup&Ko om at styrke den nationale indsats for udeskole.

Vi deltager også i det nationale netværk "UdeskoleNet" som samler lærere, forskere og andre der er professionelt interesserede i udeskole.

Skoven i Skolen

Hovedaktivitet

Skoven i Skolen giver materialer og ideer til skolerne så de kan flytte undervisningen ud i skoven – i alle fag og på alle klassetrin.

Skoven-i-skolen.dk

På www.skoven-i-skolen.dk ligger mange hundrede faglige undervisningsforløb, leksikonartikler, skovaktiviteter, opskrifter på skovmad, snitteideer, fotos, nyheder, boganmeldelser, kontakter til skoler, naturvejledere, skove og trævirksomheder samt en naturkalender med daglige fakta fra naturen og et årstidshjul der måned for måned viser hvad der sker i skovbruget og i skovens natur og jagt.

Siden har omkring 30-40.000 unikke besøgende om måneden, og tallet vokser.

Nyhedsbrev

Hver 14. dag sendes et gratis nyhedsbrev med årtidsaktuelle ideer til undervisning og andre aktiviteter i skoven. Der er 5800 abonnenter, herunder næsten alle danske skoler.

Formål og målgrupper

Formålet er at øge befolkningens viden om skov og træ. Målgrupperne er elever i grundskolen (delvis også i gymnasiet), lærere og lærerstuderende.

Pædagogisk tendens

Skoven i Skolen står centralt i en stærk tendens i danske skolars pædagogik: Mere undervisning flyttes udendørs.

Finansiering

Skoven i Skolen finansieres af offentlige og private fonde samt af indtægter fra afholdelse af kurser for lærere.

Historie

Skoven i Skolen er stiftet i 1999 af Skovforeningen, Friluftsrådet, Skov- og Naturstyrelsen, Undervisningsministeriet og Træ Er Miljø. Nu samarbejdes også med mange yderligere parter.

Skovforeningens rolle

Det meste af arbejdet udføres af Skovforeningen hvor projektets sekretariat ligger.

SAMARBEJDER

Træ Er Miljø

THE DANISH WOOD INITIATIVE

www.trae.dk

Træ Er Miljø har igangsat temakampagnen Træ Gæver Klimaet.

Den skal i de kommende år sprede kendskabet til træets klimafordele hos myndigheder, virksomheder og forbrugere.

Aktiviteterne omfatter:

- Film, nyheder, baggrundsstof om træets klimafordele. Alt lægges på www.trae.dk. Der kommer også et program til beregning af hvor meget CO₂ man selv kan spare ved at bruge af træprodukter i stedet for andre materialer.
- Møder for træets virksomheder, forskere og myndigheder om samarbejde om markedsføring af verdens mest klimavenlige råstof.

Bestil Træ Er Miljø's gratis nyhedsbrev på www.trae.dk og få masser af vide om temakampagnen og om træ i almindelighed.

Temakampagnen er støttet af produktudviklingsordningen i 2008, umiddelbart inden ordningen blev fjernet fra finansloven for 2009 (se side 7).

Skovforeningen deltager aktivt på konsulentbasis i Træ Er Miljø's ledelse og udvikling på internettet.

Bæredygtig Jagt

Jagtens omdømme skal forbedres.

Skovforeningen deltager i et langsigtet kommunikationsarbejde for at give politikere og danskere i almindelighed bedre indblik i jagtudøvelsens mange oversete, men positive effekter. Mange jagtudlejere og jægere bidrager økonomisk til projektet som indtil videre løber frem til og med 2010.

De fleste danskere accepterer jagt hvis den foregår bæredygtigt og hvis vildtet bliver spist.

Men den seneste begrænsning af mulighederne for at opdrætte og udsætte fugle viste at mange politikere og organisationer ikke anerkender den naturforbedring som er et direkte resultat af skovejeres og jægere arbejde for at skabe attraktive jagtmuligheder.

Derfor har Skovforeningen, Tolvmandssektionen og Jægerforbundet igangsat kommunikationsarbejdet *Bæredygtig Jagt* for at øge det brede kendskab til jagt, til jagtens betydning for naturen og til vildt som en sund og gastronomisk fremragende spise.

I 2009 kommunikeres især om vildtpleje og jægerens fællesskab.

Se mere på www.baeredygtigjagt.dk.

Læs også side 14 om Skovforeningens arbejde med vildt og jagt.

UDGIVELSER

Skovens Dag

70 skove inviterede til Skovens Dag søndag den 3. maj 2009. Temaet var "Skov og klima". Skovforeningen koordinerer og inspirerer til Skovens Dag i samarbejde med Skov og Naturstyrelsen. Læs erfaringerne fra dagen i Skoven 6-7/2009.

Spor i Landskabet

Der er etableret omkring 150 spor i landskabet siden projektets fødsel i 1997

Intet andet stiprojekt i Danmark har givet så mange kilometer natursti for så få penge som Spor I Landskabet. Forklaringen er at stierne er bygget på frivillighed fra private lodsejere og i mange tilfælde også lokale organisationer.

Spor i Landskabet søger nu fondsmidler til en kraftig udvidelse, nemlig til i alt 500 spor.

Skovforeningen har deltaget i projektet siden begyndelsen i 1997.

Projektets sekretariat ligger i Landbrugsraadet. Læs mere på www.spor.dk.

Rekruttering til branchen

Kvalificeret arbejdskraft bliver en mangelvare for de fleste brancher i fremtiden. Ikke mindst i skovbruget. Studerende er allerede en mangelvare på skovbrugets uddannelser.

Under ledelse af Skov&Landskab, Københavns Universitet, er alle skovbrugets organisationer gået i samarbejde for at fremme rekrutteringen af de bedste unge til skovbrugets uddannelser og virksomheder.

Det stærke argument for at få unge til at uddanne sig i skov og natur er at i denne branche skabes fremtidens bæredygtige løsninger på et grundlag af både naturvidenskab, økonomi og mennesker.

Hæftet og plakaten "Klimamaskinen"

Skovforeningen har sammen med Skov- og Naturstyrelsen udarbejdet et gratis hæfte om skovens rolle for klimaet lokalt, nationalt og globalt. Målgruppen er skolebørn i indskoling og mellemtrin samt børnefamilier.

Hæftet skal blandt andet bruges på Skovens Dag 2009 (side 29), i projektet Genplant Planeten (side 26) og til FN's klimatopmøde i København, december 2009.

Til hæftet er også udarbejdet plakat "Klimamaskinen". Se den på næste.

Vandretursfoldere

Der blev i 2008 udgivet en folder for Skejten på Fuglsang samt genoptrykt folderen for Gjærn Bakker. Folderne betales af Skov- og Naturstyrelsen. De udgivne foldere kan også ses på www.skovforeningen.dk. Gennem flere år har brugen af de trykte foldere haft en faldende tendens.

TIDSSKRIFTER

Voldsom debat om naturnær drift i Skoven

Naturnær skovdrift er behandlet grundigt i en lang række artikler i Skoven. Tidsskriftet optager faglige indlæg fra alle kredse i skovbruget.

Det seneste år er der bragt 30 artikler på i alt 100 sider om et centralt emne i dagens skovbrug: Naturnær skovdrift. Det er det største antal indlæg om et enkelt emne i Skovens historie.

Debatten tog fart i november 2008 efter Skov- og Naturstyrelsen i en pressemeddelelse havde begrundet afskedigelsen af 56 skovarbejdere med "naturnær skovdrift". Indlæg fra forskere og praktikere har siden peget på at naturnær drift også kræver mange kvalifi-

cerede medarbejdere, og at ideen bag naturnær drift også er produktion af kvalitetstræ. Skov- og Naturstyrelsen har på sin side beskrevet baggrunden for driften af statsskovene og den omlægning som er i gang.

Mange private skovejere overvejer at anvende naturnær drift, men der er meget begrænset dokumentation af metoderne og især hvordan driften påvirker vedproduktion og økonomi. Statsskovene påkalder sig interesse, ikke blot fordi de udgør en fjerdedel af skovarealet, men især fordi statskovbruget har som erklæret mål at gå forrest i udviklingen af naturnær drift til gavn for privatskovbruget.

Skoven vil fortsat behandle naturnær skovdrift og modtager som altid faglige indlæg fra alle kredse i skovbruget. Skovens mål er at være centrum for dansk skovbrugs faglige debat.

Skovforeningens tidsskrifter

Skoven

Skoven udkommer 11 gange årligt med alle former for skovbrugsfagligt stof, fx skovdrift, træproduktion, oplevelsesøkonomi, vildtpleje, interviews med skovejere, træmarkedet, dyreliv og skovpolitik. Skoven skrives til alle der beskæftiger sig med skov og natur.

Skoven-Nyt

Skoven-Nyt udkommer 20-25 gange årligt med de mest aktuelle annoncer og informationer. Der er stor interesse for at annoncere i Skoven-Nyt.

Skovbrugets Indkøbsguide

Hvert efterår udkommer en opdateret udgave af Skovbrugets Indkøbsguide med en oversigt over alle leverandører til skovbruget. Optagelse med basisoplysninger er gratis. En del af firmaerne findes desuden på den elektroniske udgave, www.skovguiden.dk.

Dansk Skovbrugs Tidsskrift (DST)

DST udgiver længere skovbrugsfaglige artikler med blivende værdi. DST udkommer normalt 4 gange om året. I 2007 udkom to hæfter, mens der ingen kom i 2008. Derfor vil de to første hæfter i 2009 indgå i de abonnementer der blev tegnet i 2007. Udgivelsen af DST finansieres ved abonnementer og tilskud og påvirker ikke Skovforeningens økonomi.

SKOVFORENINGEN TILBYDER AT LAVE HJEMMESIDER

Med en god hjemmeside kan skov- og naturejendomme øge indtjeningen. Skovforeningen tilbyder medlemmer at lave hjemmesider til ejendommens behov.

En hjemmeside kan blandt andet:

- Øge kendskabet til skoven og dens ejer.
- Sælge skovens produkter, fx brænde og træ eller betalte oplevelser i naturen.
- Udleje beboelse eller maskinel.

Jo bedre omverdenen kender skoven og dens ejer, jo større forståelse er der for ejerens ønsker. Større goodwill kommer ejendommen til gode, fx overfor myndighederne, når ejendommen har konkrete sager der skal løses.

Nyt tilbud: Billige og gode hjemmesider

Dansk Skovforening har i foråret 2009 arbejdet på at kunne levere billige og gode hjemmesider til Skovforeningens medlemmer i samarbejde med Dynamicweb Software. Hjemmesiderne vil opfylde disse krav:

- Ejerne kan let selv redigere siderne uden noget kendskab til koder og programmering.
- Siderne skal dække de fleste behov som fx mindre virksomheder har: Et nyhedsmodul, et nyhedsbrev via email, en søgefunktion, billedredigering, valgfrihed i design og meget, meget mere.
- Prisen skal være lav: På niveau med et avisabonnement.

Vi forventer at tilbyde lave hjemmesider på disse vilkår fra sommeren 2009.

Skræddersyede hjemmesider

Skovforeningen tilbyder fortsat at skræddersy hjemmesideløsninger hvor design, brugervenlighed og teknologi spiller sammen med den enkelte skovs profil og forretningsmæssige behov.

Og selv om siderne er højt udviklede, kan ejeren nemt selv redigere og vedligeholde dem efter overdragelsen.

Pris for en skræddersyet hjemmeside er omkring 25.000 kr.

